

BAROMETER

GEBASEERD OP DE **ECONOMISCHE BAROMETER**, KWARTAALONDERZOEK ONDER LEDEN VAN
KONINKLIJKE METAALUNIE NAAR DE ECONOMISCHE STAND VAN HET MKB-METAAL

ORDERPOSITIE BINNENLAND BETER DAN BUITENLANDSE

MINDER POSITIEF OVER TWEEDE HELFT 2022

De economische gevolgen op korte termijn van de oorlog in Oekraïne zijn voor het MKB-metaal als geheel erg meegevallen. Ondernemers waarderen hun binnenlandse orderpositie in het tweede kwartaal overwegend positief. Dit geldt in veel mindere mate voor de orderpositie buitenland. Voor het derde kwartaal zijn de verwachtingen beduidend minder positief. Dit blijkt uit de cijfers van de Koninklijke Metaalunie Economische Barometer van het MKB-metaal.

Vooraf onder de machinebouwers zijn veel ondernemers die een terugval van de orderintake verwachten van zowel het binnenland maar met name van de export. Andere zaken waar de sector ook in het tweede kwartaal mee te maken heeft, zijn de stijgende (inkoop)kosten

en het tekort aan beschikbare vakkrachten.

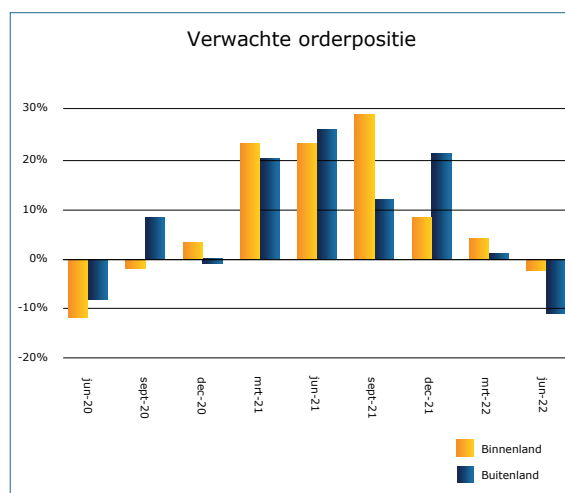
Orderpositie binnenland

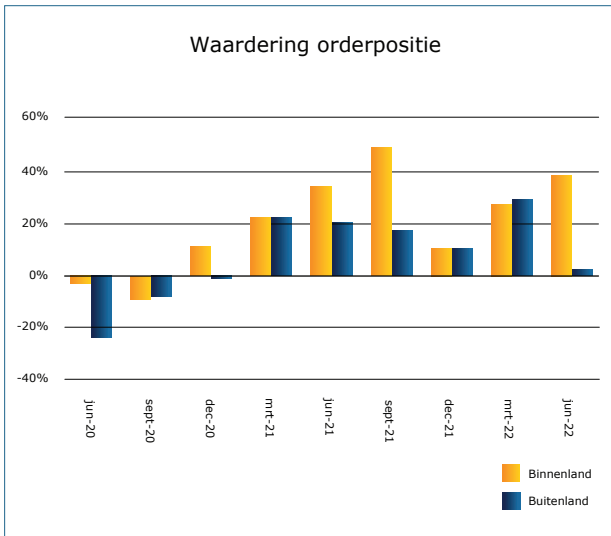
Ondanks alle onzekerheid heeft het MKB-metaal een goed eerste halfjaar achter de rug als het gaat om de binnenlandse orderpositie. Vooral veel verspanende bedrijven geven aan dat de orderpositie in het tweede kwartaal van dit jaar is toegenomen. Voor het hele MKB-metaal geldt al drie kwartalen op rij dat

bij ongeveer 15% van de bedrijven de orderpositie is afgenomen, terwijl deze bij 30% van de bedrijven is toegenomen. De waardering van de binnenlandse orderpositie is ten opzichte van het eerste kwartaal toegenomen. Bijna de helft van de ondernemers geeft aan tevreden te zijn over de orderpositie binnenland. De meeste van deze bedrijven leveren toe aan de bouw of zijn verspanende bedrijven. Bijna 10% van de bedrijven is niet tevreden over de

binnenlandse orderpositie.

De verwachtingen over de binnenlandse orderpositie waren voor het tweede kwartaal al minder positief. Voor het derde kwartaal houden de positieve en negatieve verwachtingen elkaar nagenoeg

demie, wordt de orderpositie buitenland minder positief beoordeeld dan die van het binnenland. Daar is in het eerste kwartaal van dit jaar de oorlog in Oekraïne bijgekomen. In het tweede kwartaal is bij iets meer bedrijven de buitenlandse orderpositie afgenomen dan er bedrijven zijn waar deze is toegenomen. Ook de waardering van de orderpositie buitenland ligt aanzienlijk lager dan die van het binnenland. Is per saldo 38%

metalen in het eerste kwartaal van dit jaar door het dak gingen. In de loop van het tweede kwartaal zijn de meeste materiaalprijzen weer gedaald, maar liggen historisch gezien nog op een hoog niveau. Behalve de materiaalprijzen nemen als gevolg van de oorlog de energieprijzen sterk toe. De mate waarin het MKB-metaal hierdoor geraakt wordt, hangt sterk af van de activiteiten van een bedrijf. Ook de loonkosten nemen toe als gevolg van het tekort aan vakkrachten en de cao-verhoging. In het eerste kwartaal gaf 42% van de respondenten aan dat de doorgevoerde prijsverhoging van het bedrijf niet voldoende was om de gestegen (inkoop)kosten volledig te compenseren. Aan het einde van het tweede kwartaal geeft nog ruim een kwart van de bedrijven aan dat de doorgevoerde prijsverhogingen onvoldoende zijn om de hogere (inkoop)kosten te compenseren. Bij bijna driekwart van de bedrijven was de toename van de verkoopprijzen voldoende om de gestegen (inkoop)kosten te compenseren. 73% van de bedrijven verhoogde in het tweede kwartaal de verkoopprijzen.

in evenwicht. 27% van de bedrijven verwacht een verbetering van de orderpositie, terwijl 29% een verslechtering ervan verwacht. De gemiddelde orderportefeuille in weken is begin juli iets afgenomen ten opzichte van april dit jaar, van gemiddeld 12,8 naar 12,1 weken. Afgezet tegen de afgelopen jaren is de orderpositie groot te noemen.

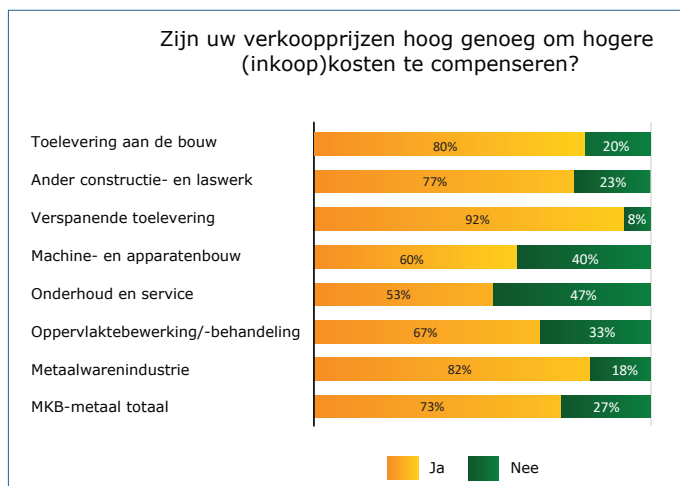
van de bedrijven tevreden over de binnenlandse orderpositie, voor de buitenlandse orderpositie geldt dat dit slechts 2% is. Na het eerste kwartaal hielden de bedrijven die een betere en slechtere export portefeuille verwachtten, elkaar nog in evenwicht. Begin juli zijn de bedrijven die een afname van de orderpositie buitenland verwachten in de meerderheid.

Orderpositie buitenland

Van de respondenten geeft 44% aan te exporteren, 9% van de exporterende bedrijven exporteert tot 10% van hun omzet en 35% exporteert meer dan 10% van de omzet. Van de laatste categorie exporteurs is het exportaandeel van de omzet gemiddeld 41%. 56% van de respondenten exporteert zelf niet. Sinds het uitbreken van de covidpan-

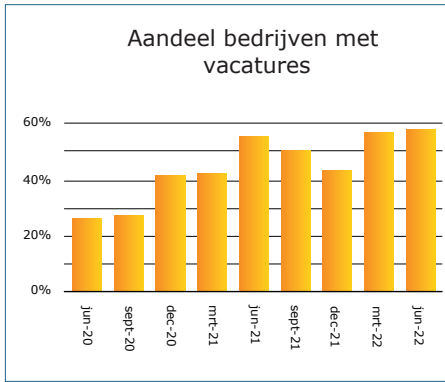
Prijzen

Als gevolg van een snel herstel na de coronalockdown liepen de materiaalprijzen in 2021 sterk op. Daar bovenop kwam de oorlog in de Oekraïne waardoor de prijs van sommige

Personeel

Bij de respondenten van deze Economische Barometer werken gemiddeld 20 medewerkers, circa 17,8 medewerkers met een vast contract en 2,2 medewerkers met een flexibel contract. Ondanks het tekort aan vakkrachten werkte er bij 20% van de bedrijven in het tweede kwartaal meer vast personeel dan in het eerste kwartaal, terwijl er bij 10% van de bedrijven minder vast personeel werkte. Van de onderhouds- en servicebedrijven geeft zelfs meer dan een kwart van de bedrijven

aan meer vast personeel in dienst te hebben. Voor het flexibel personeel geldt een vergelijkbare ontwikkeling.

Het aandeel bedrijven met vacatures is begin juli, net als een kwartaal eerder bijna 60%. Gemiddeld hebben deze bedrijven 2,7 vacatures openstaan. Afgezet tegen alle medewerkers hebben de respondenten gemiddeld voor 7,9% van het personeelsbestand aan vacatures openstaan. Van de las- en constructiebedrijven en de metaalwarenbedrijven heeft meer dan 70% tenminste een vacature openstaan. Geen van de sectoren verwacht alle openstaande vacatures het komende halfjaar in te kunnen vullen. In het totaal verwacht het MKB-metaal 70% van deze vacatures de komende periode in te kunnen vullen. Dit percentage is in de afgelopen 20 jaar nog niet zo laag geweest. De service- en onderhoudsbedrijven verwachten de grootste problemen met het invullen van de openstaande vacatures.

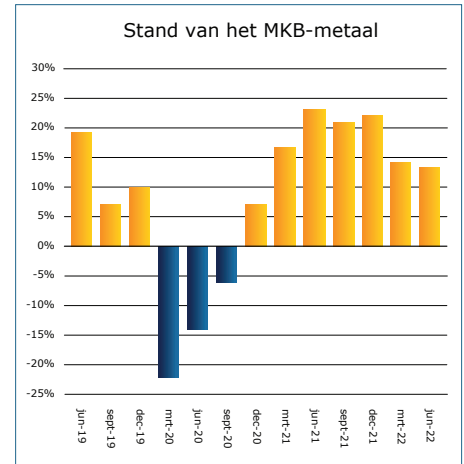
Winstgevendheid

Ondanks de hogere kosten is de winstgevendheid van de sector in het tweede kwartaal toegenomen. Ruim driekwart van de bedrij-

ven geeft begin juli aan winst te maken. Het aandeel bedrijven dat verlies maakt is 6%. Van de verspanende bedrijven geeft bijna 90% aan winst te maken. De ontwikkeling van het bedrijfsresultaat is in het tweede kwartaal iets toegenomen. Bij 30% van de bedrijven is het bedrijfsresultaat toegenomen, terwijl dit bij 20% van de bedrijven ten opzichte van het eerste kwartaal is afgenomen. Ondanks het geringe aantal bedrijven bij wie het bedrijfsresultaat is toegenomen, is ruim de helft van de bedrijven tevreden over het in het tweede kwartaal gerealiseerde bedrijfsresultaat. Slecht 7% van de bedrijven is ontevreden over het behaalde bedrijfsresultaat. Het aandeel bedrijven dat voor het derde kwartaal een beter bedrijfsresultaat verwacht is net zo groot als het aandeel dat een lager bedrijfsresultaat verwacht. Onder de las- en constructiebedrijven zijn de meeste ondernemers die in het derde kwartaal een toename van het bedrijfsresultaat verwachten.

Investerings in het machinepark

Alle perikelen rondom Oekraïne en de stijgende prijzen maken dat de langetermijnverwachting steeds onzekerder wordt. Dit komt tot uitdrukking in de investeringsverwachting voor het komende halfjaar. Terwijl 14% van de deelnemers verwacht meer te gaan investeren, geeft 34% aan dat de investeringen lager zullen liggen. Dit is de grootste achteruitgang in anderhalf jaar tijd.

Belemmeringen

Een ondernemer in het MKB-metaal kent veel 'uitdagingen'. Over een paar van deze uitdagingen is in deze Economische Barometer een aantal aanvullende vragen gesteld. Hieronder ziet u of en in welke mate de sector belemmerd wordt door deze ontwikkelingen. De metaalwarenssector geeft aan de meeste problemen te ondervinden als gevolg van het tekort aan personeel. Voor de hoge materiaalkosten zijn dit de machinebouwers en de aan de bouw toeleverende bedrijven. Ook de stijging van de energieprijzen wordt door de aan de bouw toeleverende bedrijven het meest als probleem gezien.

